

Chris Barnard,
Chriskras, p. 28-31
Kaapstad, 1972

En zó gaat dat dan

Ik dacht: Nou goed dan, het kan zeker geen kwaad om één keer in mijn leven een cultuurvergadering bij te wonen. En om een praatje te houden – dóód ga je er zeker niet van. Dus zeg ik tegen de man: Goed, ik kom en ik zal een praatje houden.

Op de afgesproken avond draaf ik bij de aula van de school op, de mensen zitten in rijen klaar en aan een kant van een lange tafel, witgedekt, staan koffiekopjes, suikerpotjes, borden met kwarktaart, *koeksisters* en appeltaart, vers uit de ovens van een dozijn ijverige dametjes.

De voorzitter van de cultuurvereniging van het dorp, ouderling Zeg-maar-Smit, is tegelijk ook hoofd van de school. Een waardige, forse man met witte tanden, een sterke stem en een bijzonder stevige handdruk. Hij stelt me aan alle aanwezigen voor, die, zo lijkt het op het eerste gezicht, in drie groepen ingedeeld kunnen worden: zij die achterdochtig een hand naar me uitsteken, zij die wat ongeïnteresseerd goedenavond zeggen, en zij die me vriendelijk verwelkomen.

Voorzitter Zeg-maar-Smit begeleidt elke handdruk ritmisch met 'onze gastspreker-van-vanavond'.

Uiteindelijk zit iedereen en de vicevoorzitter, een dynamische man, dominee Zeg-maar-Swanepoel opent met gebed.

Daarna wordt iedereen van harte welkom geheten voor de slotvergadering. De secretaris (die ik aan zijn stem herken als de man die me telefonisch uitnodigde mijn visie te komen geven) leest de presentielijst en notulen van de vorige vergadering voor.

Dan wordt er overgegaan tot de bespreking van van alles en nog wat. De voorzitter van het koffietafelteam stelt voor om een dozijn nieuwe kopjes te kopen. Er wordt vóór het voorstel gestemd. Een galant mannetje met vurige ogen en een prachtige dictie staat op en maakt-van-de-gelegenheid-gebruik om de dametjes van het koffietafelteam hartelijk, heel hartelijk te bedanken voor hun 'onverdroten inzet' het afgelopen jaar (de voorzitter buigt zich naar mij over en fluistert trots dat de man die aan het woord is, de docent Afrikaans van de school is – een ijverig cultuurmens en liefhebber van Afrikaanse poëzie) om de kelen van de vergaderden te smeren en maand na maand de lekkerste taarten voor hen te bereiden. Algemene instemming en handgeklap terwijl de dametjes blozen en naar elkaar fluisteren.

Om half negen is de voorzitter aan de beurt om zijn jaarverslag voor te lezen.

Het was een bijzonder succesvol jaar, zegt hij, en hij bedankt iedereen voor hun Inzet, Belangstelling en Enthousiasme in het belang van de Cultuur. De cultuur is het hart van het volk en een hart dat energiek klopt zoals dat van ónze cultuur, zal over een muur springen¹, niet door de vijand vertrappt kunnen worden², zal altijd groeien en gedijen.

Afgelopen jaar, gaat de voorzitter voort, waren er acht bijeenkomsten. De eerste was de Openingsvergadering en wie zal doctor Zeg-maar-Steyns krachtige boodschap vergeten met als thema 'De-Gevaren-die-onze-Poorten-Bedreigen'³.

De tweede bijeenkomst was de fondsenwervingsavond, die helaas verregende.

De derde bijeenkomst, de Barbecue in de Kloof, was een groot succes en er werd bij die gelegenheid 124 Rand opgehaald, waarvan een dozijn nieuwe kopjes, twee dienbladen en schrijfbehoeften werden aangeschaft. \

De vierde bijeenkomst, de avond Volksspelen, was een reuze succes. Er waren twintig mannelijke en vrouwelijke deelnemers. Jammer genoeg was de opkomst teleurstellend, maar dat was waarschijnlijk te wijten aan de schoolvakantie.

De vijfde bijeenkomst, de Voordrachtavond, moest helaas gecancelled worden wegens onvoorziene omstandigheden.

De zesde bijeenkomst, de Vuurwerkdemonstratie, werd door de regen in de wielen gereden, maar de vrienden die zich de moeite hadden getroost te komen, hadden genoeglijk-in-de-aula-van-de-school-zitten-zingen.

De daaropvolgende, zevende bijeenkomst, de Zangavond, moest helaas gecancelled worden wegens de ernstige ziekte van de koördirigent, die inmiddels, tot ieders grote opluchting, volledig hersteld is en vanavond hier aanwezig is.

Handgeklap.

En dan vanavond, de Slotvergadering, met niet minder dan (hij telt) zestien mensen aanwezig, en een *Sestiger* als gastspreker⁴. Het idee was, zo wordt uitgelegd, dat het jaar begonnen werd met een Briljante Uiteenzetting over de Aard van de Gevaren die ons Volk Bedreigen, en dat het passend zou zijn het jaar af te sluiten met een Blick op de Andere Kant van de Medaille.

De vicevoorzitter spreekt een woord van dank tegen de voorzitter voor zijn onvermoeibare inzet en zelfopoffering voor het belang van de Cultuur in ons land.

Om tien uur krijgt de gastspreker het woord, een Orator ben ik niet, maar dertig minuten lang geef ik mijn visie. Ik spreek over de Plaats van de Schrijver in de Wereld, over Plicht en Geweten, over

¹ Psalm 18:30

² Psalm 56:1

³ Openbaringen 21:25-27 (?)

⁴ De *Sestigers* is een groep schrijvers in de Afrikaanse literatuur die met behulp van de Afrikaanse taal weerstand bood tegen het heersende apartheidsbeleid van de regering.

de Taak van de Letterkunde, en zie dat de vicevoorzitter, dominee Zeg-maar-Swanepoel, vlijtig aantekeningen zit te maken. Ik spreek over Vooroordeel, over het Lege Gebaar, het Holle Refrein, de Macht der Gewoonte, het Gevaar van Veronderstelde Gevaren en over Verstarde Denkpatronen.

De vicevoorzitter kan me met het maken van aantekeningen nauwelijks bijhouden.

Ik spreek over de Noodzaak van Zelfonderzoek en de ogen van de poëzie-docent dwalen af naar het gebak. Ik blijf spreken totdat de ogen van iedereen op het gebak rusten.

Wanneer ik dertig minuten later ga zitten, vraagt de voorzitter de vicevoorzitter, dominee Zeg-maar-Swanepoel, de gastspreker te bedanken. De vicevoorzitter vraagt of hem een glaasje water kan worden gebracht en wanneer hij dat heeft opgedronken, bedankt hij de gastspreker veertig minuten lang aan de hand van een uiteenzetting over de Aard van de Gevaren die ons Volk Bedreigen.

Tot slot drinken we thee en eten genoeglijk gebak, appeltaart en *koeksisters*. Daarna wordt hetzelfde bestuur herkozen voor nog een termijn.

De voorzitter bedankt iedereen voor het-in-hem-gestelde-vertrouwen en verzekert iedereen van zijn geestdrift en absolute toewijding aan en in de strijd tegen Liberalisme, Zedeloosheid, Onbeschaafdheid, Lauwheid, Communisme, Corruptie, Volksvreemde Elementen en de *Sestigers*.

Vervolgens schetst hij het programma van komend jaar. Er zullen acht bijeenkomsten zijn: op 30 januari de Openingsvergadering tijdens welke doctor Zeg-maar-Swart zal spreken over De Strijd tegen onze Vijanden; op 8 maart een fondsenwervingsavond in de Aula van de school; op 16 april een Barbecue in de Kloof; op 11 juni een avond Volksspelen op het Voetbalveld; op 20 augustus een Voordrachtavond; op 26 september een Vuurwerkdemonstratie op het Voetbalveld; op 21 oktober een Zangavond in de Parochiezaal en op 25 november de Slotvergadering met (hopelijk) een Minister als spreker, bij welke gelegenheid dan een nieuw bestuur gekozen zal worden.

Om half twaalf sluit dominee Zeg-maar-Swanepoel af met gebed.

Suuuuiikerbossie 'k wil jou hêêê, fluit ik verslagen, middernacht, op weg naar huis

Vertaling: Michiel Angenent
Oktober 2022
